

Az 1981-ben felbocsájtott mesterséges holdak

Újonnan jelentkező rovatunkkal szeretnénk az amatőrcsillagászok érdeklődését az űrkutatási kérdések iránt felkelteni. Ehhez bevezetőként közöljük az 1981-ben felbocsátott mesterséges égitestek listáját.

Összeállításunk folytatása az Űrhajózási Lexikon A táblázatának /897-962. old./, amely 1980. december 31-ig tartalmazza a felbocsátott mesterséges égitestek adatait. A műhold sorszámánál nem adjuk meg az évet, csak azt, hogy 1981-ben a COSPAR-jelölés szerint hányadik fellövésről van szó. Amennyiben egy fellövással több hasznos terhet állítottak pályára, úgy azokat A,B,C .. betűkkel jelöljük. A lexikonhoz hasonlóan itt sem közöljük a fellövéskor pályára került rakétafokozatok és egyéb objektumok adatait.

A megjegyzések rovatban V jelöli a Földre visszatért egységeket. Az embert szállító űrhajókat E-vel jelöltük, az E. előtti szám a szállított űrhajósok számát jelenti.

Az összeállításból látható, hogy az elmúlt évben 123 indítás során 155 műhold került Föld körüli pályára. Ezek közül 16, tehát az indított műholdak több mint 10 %-a állt szinkronpályára.

A táblázatban szerepel az űrrepülőgép első két repülése is /1981-034-01 és 1981-111-01/. Ezeknél az STS jelölés a Space Transportation System rövidítése. Az ez után álló szám azt jelöli, hogy hányadik űrrepülőgépes repülés adatait adjuk meg. A zárójelben álló Columbia F-1 jelentése Flight 1, azaz 1. repülés a Columbiával. Természetesen a további űrrepülőgépek elkészültéig az STS és az F utáni szám mindig megegyezik.

1981-ben Föld körüli pályára került néhány új műholdtípus is, amelyek még az Űrhajózási Lexikonban nem szerepelnek. Ezekről is itt adunk rövid ismertetést.

A Hinotori /1981-017-01/, magyarul tűzmadár, Japán Napkutató mesterséges holdja. Röntgentávcsövet és napspektrográfot

helyeztek el a fedélzetén.

A Nova 1 /1981-044-01/ az amerikai TRANSIT típusú műholdak tökéletesített változatának első példánya, az USA haditengerészetének navigációs holdja.

Az Apple /1981-057-02/ neve az Ariane Passenger Payload Experiment rövidítése. Feladatát tekintve India távközlési műholdja, amely a 102° keleti hosszúságú pont fölött szinkronpályára állt.

A CAT-3 és -4 /1981-057-03 és 1981-122-02/ a Capsule Ariane Technologique rövidítése, az ESA Ariane típusú hordozórakétájának technológiai egysége.

A Dynamics Explorer 1 és 2 /1981-070-01 és -02/ amerikai tudományos célú műhold. Feladata az ionoszféra, a magnetoszféra és a felső légkör energetikai folyamatainak tanulmányozása.

Az SBS-2 /1981-096-01/ nevének jelentése Satellite Business System /Üzleti Műholdrendszer/. A 97° nyugati hosszúság fölött elhelyezkedő szinkronhold, amely a 12-14 GHz sávban telefon, számítógépi, elektronikus levelezési és videoösszeköttetést biztosít kereskedelmi és ipari felhasználók részére.

Az SME /1981-100-01/ a Solar Mesosphere Explorer rövidítése. Tudományos célú műhold, feladata a felsőlégkör 20-80 km közötti rétegének kutatása. Ez egyébként a felsőlégkör eddig legkevésbé vizsgált tartománya, mivel a meteorológiai vizsgálatok számára túl magasan, míg a mesterséges holdakkal történő felsőlégkör-kutatáshoz túl alacsonyan van.

Az UOSAT /1981-100-02/, University of Surrey Satellite, a Surrey-i egyetem által készített műhold, rádióamatőrök számára lehetővé teszi az ionoszféra tanulmányozását.

A MARECS /1981-122-01/ az ESA Maritime European Communications Satellite nevű tengeri távközlési műholdja.

A Radio /1981-120/ műholdak rádióamatőrök számára készültek. A 10 méteres sávban a nagy távolságú kapcsolatfelvételt teszik lehetővé.

Sorsz.	N é v	Ország	Start	Tömeg	Pálya	i	Per.	Ker.yége	Megj.
-001	Kozmosz 1237	SZU	01 06.51	6300	356-417	72.9	92.3	81 01 20	V
-002	Molnyija 3P	SZU	01 09.63	1500	448-3925	62.8	718.1	-	
-003	Kozmosz 1238	SZU	01 16.38	550	406-1958	82.9	109.1	-	
-004	Kozmosz 1239	SZU	01 16.50	5700	216-234	82.3	89.0	81 01 20	V
-005	Kozmosz 1240	SZU	01 20.46	6700	171-357	64.9	89.8	81 02 17	V
-006	Kozmosz 1241	SZU	01 21.35		977-1011	65.8	105.0	-	
-007	Progressz 12	SZU	01 24.60	7020	247-310	51.7	90.0	81 03 20	
-008	Kozmosz 1242	SZU	01 27.63	2500	626-658	81.1	97.6	-	
-009	Molnyija IBA	SZU	01 30.75	1000	430-40805	62.8	735.7	-	
-010	Kozmosz 1243	SZU	02 02.10		297-1017	65.8	97.9	81 02 02	
-011	Interkozmosz 21	SZU	02 06.33	550	468-514	74.0	94.4	-	
-012	Kiku 3 /ETS 4/	Japán	02 11.35	640	248-36025	28.6	636.3	-	
-013	Kozmosz 1244	SZU	02 12.76	700	963-1014	82.9	104.9	-	
-014	Kozmosz 1245	SZU	02 13.47	6300	356-416	72.8	92.3	81 02 27	V
-015	Kozmosz 1246	SZU	02 18.38	6700	198-272	64.9	89.2	81 03 13	V
-016	Kozmosz 1247	SZU	02 19.48	1250	608-39232	62.9	707.3	-	
-017	Hinotori /ASIRO 1/	Japán	02 21.40	185	571-638	31.3	96.6	-	
-018	Comstar 1D	USA	02 21.97	792	35388-35791	0.2	1425.9	-	
-019	-	USA	02 28.80	3000	138-336	96.4	89.2	81 06 20	
-020	Kozmosz 1248	SZU	03 05.63	6700	173-345	67.1	89.7	81 04 04	V
-021	Kozmosz 1249	SZU	03 05.76		898-985	65.0	103.9	-	
-022A	Kozmosz 1250	SZU	03 06.48	40	1399-1467	74.0	114.5	-	
-022B	Kozmosz 1251	SZU	03 06.48	40	1406-1474	74.0	114.7	-	
-022C	Kozmosz 1252	SZU	03 06.48	40	1420-1474	74.0	114.8	-	
-022D	Kozmosz 1253	SZU	03 06.48	40	1442-1485	74.0	115.2	-	
-022E	Kozmosz 1254	SZU	03 06.48	40	1434-1474	74.0	115.0	-	

Sorsz.	N é v	Ország	Start	Tömeg	Pálya	i	Per.	Ker.vége	Megj.
-022F	Kozmosz 1255	SZU	03 06.48	40	1448-1474	74.0	115.0	-	
-022G	Kozmosz 1256	SZU	03 06.48	40	1459-1479	74.0	115.3	-	
-022H	Kozmosz 1257	SZU	03 06.48	40	1470-1482	74.0	115.5	-	
-023	Szojuz T-4	SZU	03 12.79	7000	245-315	51.6	90.1	81 05 26	V, 2E
-024	Kozmosz 1258	SZU	03 14.71		303-1026	65.8	98.0	81 03 14	
-025	IMEWS 11	USA	03 16.88		35463-35527	2.0	1421.2	-	
-026	Kozmosz 1259	SZU	03 17.36	6300	208-383	70.3	90.4	81 03 31	V
-027	Raduga 8	SZU	03 18.20		36551-36551	0.8	1475.2	-	
-028	Kozmosz 1260	SZU	03 20.99		463-757	65.0	96.8	-	
-029	Szojuz 39	SZU	03 22.62	6800	195-261	51.7	89.0	81 03 30	V, 2E
-030	Molnyija 30	SZU	03 24.15	1500	609-40643	62.7	736.0	-	
-031	Kozmosz 1261	SZU	03 31.41	1250	589-39406	62.9	710.5	-	
-032	Kozmosz 1262	SZU	04 07.45	6300	197-393	72.9	90.4	81 04 21	V
-033	Kozmosz 1263	SZU	04 09.50	550	397-1970	83.0	109.1	-	
-034	STS 1 /Columbia Fl/	USA	04 12.50	68 800	237-245	40.4	89.2	81 04 14	V, 2E
-035	Kozmosz 1264	SZU	04 15.44	6300	208-388	70.4	90.5	81 04 29	V
-036	Kozmosz 1265	SZU	04 16.48	6300	226-288	72.9	89.7	81 04 28	V
-037	Kozmosz 1266	SZU	04 21.16		891-965	64.8	103.6	-	
-038	SDS 7	USA	04 24		400-40000	90		-	
-039	Kozmosz 1267	SZU	04 25.15	15 100	192-259	51.6	88.9	-	
-040	Kozmosz 1268	SZU	04 28.38	6300	210-368	70.4	90.3	81 05 12	V
-041	Kozmosz 1269	SZU	05 07.56	750	796-810	74.1	100.9	-	
-042	Szojuz 40	SZU	05 14.76	6800	191-269	51.6	89.0	81 05 22	V, 2E
-043	Meteor 2-07	SZU	05 14.91	2750	855-893	81.3	102.5	-	
-044	Nova 1	USA	05 15.26		1170-1187	90.0	109.0	-	
-045	Kozmosz 1270	SZU	05 18.50	6700	173-349	64.9	89.7	81 06 17	V

Sorsz.	N é v	Ország	Start	Tömeg	Pálya	i	Per.	Ker.yége	Megj.
-046	Kozmosz 1271	SZU	05 19.16	2500	628-650	81.2	97.5	-	
-047	Kozmosz 1272	SZU	05 21.39	6300	362-417	70.4	92.4	81 06 04	V
-048	Kozmosz 1273	SZU	05 22.30	5900	210-264	82.3	89.3	81 06 04	V
-049	GOES 5	USA	05 22.94	397	35453-35887	0.5	1430.1	-	
-050	Intelsat 5 P-1	USA	05 23.95	1928	33615-36735	0.5	1404.9	-	
-051	Robini 2	India	05 31.21	38	186-418	46.3	90.5	81 06 08	
-052	Kozmosz 1274	SZU	06 03.59	6700	172-355	67.2	89.8	81 07 03	V
-053	Kozmosz 1275	SZU	06 04.65	700	964-1014	83.0	104.9	-	
-054	Molnyija 3R	SZU	06 09.15	1500	434-40844	62.8	736.6	-	
-055	Kozmosz 1276	SZU	06 16.29	5900	216-239	82.4	89.1	81 06 29	V
-056	Kozmosz 1277	SZU	06 17.40	6300	208-379	70.4	90.4	81 07 01	V
-057A	Meteosat 2	ESA	06 19.52	295	35847-35973	1.0	1442.1	-	
-057B	Apple	ESA	06 19.52	670	35582-36012	1.1	1436.7	-	
-057C	CAT 3	ESA	07 19.52	217	202-35838	10.5	632.1	-	
-058	Kozmosz 1278	SZU	06 19.82	1250	623-40213	62.8	727.4	-	
-059	NOAA 7	USA	06 23.45	723	845-863	98.9	102.0	-	
-060	Molnyija 1BB	SZU	06 24.81	1000	617-40641	62.8	736.1	-	
-061	Ekran 7	SZU	06 26.00		35599-35600	0.1	1246.5	-	
-062	Kozmosz 1279	SZU	07 01.40	6300	212-363	70.4	90.3	81 07 15	V
-063	Kozmosz 1280	SZU	07 02.30	6300	211-286	82.3	89.5	81 07 15	V
-064	Kozmosz 1281	SZU	07 07.52	6300	197-394	72.8	90.4	81 07 21	V
-065A	Meteor 3I	SZU	07 10.22	2200	610-671	97.9	97.6	-	
-065C	Iszkra 1	SZU	07 10.22		638-663	98.0	97.8	-	
-066	Kozmosz 1282	SZU	07 15.55	6700	173-337	64.9	89.6	81 08 14	V
-067	Kozmosz 1283	SZU	07 17.34	6300	182-250	82.3	88.8	81 07 31	V
-068	Kozmosz 1284	SZU	07 29.56	6300	183-241	82.3	88.8	81 08 12	V
-069	Raduga 9	SZU	07 30.90		36582-36583	0.4	1476.8	-	

Sorsz.	N é v	Ország	Start	Tömeg	Pálya	i	Per.	Ker. vége	Megj.
-070A	Dynamics Explorer 1	USA	08 03.41	403	559-23295	89.9	410.9	-	
-070B	Dynamics Explorer 2	USA	08 03.41	415	298-996	90.0	97.7	-	
-071	Kozmosz 1285	SZU	08 04.01	1250	594-40250	63.0	727.6	-	
-072	Kozmosz 1286	SZU	08 04.35		432-434	65.0	93.2	-	
-073	Fleetsatcom 5	USA	08 06.34	1005	35102-41185	6.3	1558.1	-	
-074A	Kozmosz 1287	SZU	08 06.49	40	1466-1515	74.0	115.8	-	
-074B	Kozmosz 1288	SZU	08 06.49	40	1468-1494	74.0	115.6	-	
-074C	Kozmosz 1289	SZU	08 06.49	40	1462-1481	74.0	115.4	-	
-074D	Kozmosz 1290	SZU	08 06.49	40	1460-1466	74.0	115.2	-	
-074E	Kozmosz 1291	SZU	08 06.49	40	1460-1466	74.0	115.2	-	
-074F	Kozmosz 1292	SZU	08 06.49	40	1428-1466	74.0	114.8	-	
-074G	Kozmosz 1293	SZU	08 06.49	40	1411-1467	74.0	114.7	-	
-074H	Kozmosz 1294	SZU	08 06.49	40	1395-1466	74.0	114.5	-	
-075	Interkozmosz 22	Bulg/SZU	08 07.57	1500	800-895	81.2	101.9	-	
-076	Himawari 2 /GMS 2/	Japán	08 10.84	281	35776-35792	0.2	1436.0	-	
-077	Kozmosz 1295	SZU	08 12.24	700	952-1015	82.9	104.8	-	
-078	Kozmosz 1296	SZU	08 13.68	6700	172-354	67.1	89.8	81 09 13	V
-079	Kozmosz 1297	SZU	08 18.40	6300	199-364	72.9	90.2	81 08 30	V
-080	Kozmosz 1298	SZU	08 21.43	6700	174-331	64.9	89.5	81 10 02	V
-081	Kozmosz 1299	SZU	08 24.69		910-984	65.1	104.0	-	
-082	Kozmosz 1300	SZU	08 24.90		638-666	82.5	97.8	-	
-083	Kozmosz 1301	SZU	08 27.44	6300	213-272	82.3	89.4	81 09 10	V
-084	Kozmosz 1302	SZU	08 28.68	750	783-812	74.0	100.8	-	
-085		USA	09 03.77	13300	244-526	97.0	92.3	-	
-086	Kozmosz 1303	SZU	09 04.34	6300	361-416	70.4	92.3	81 09 18	V
-087	Kozmosz 1304	SZU	09 04.46	700	912-980	82.9	104.0	-	

Sorsz.	N é v	Ország	Start	Tömeg	Pálya	i	Per.	Ker. vége	Megj.
-088	Kozmosz 1305	SZU	09 11.37	1000	626-13865	62.8	92.7	-	
-089	Kozmosz 1306	SZU	09 14.86		409-462	65.0	93.3	-	
-090	Kozmosz 1307	SZU	09 15.48	6300	356-418	72.9	92.3	81 09 29	V
-091	Kozmosz 1308	SZU	09 18.15	700	970-1004	82.9	104.9	-	
-092	Kozmosz 1309	SZU	09 18.40	5700	212-257	82.3	89.2	81 10 01	V
-093A	Kina 9A	Kina	09 19.90		232-1598	59.5	103.3	81 09 26	
-093B	Kina 9B	Kina	09 19.90		235-1615	59.5	103.5	-	
-093D	Kina 9C	Kina	09 19.90		234-1610	59.5	103.4	-	
-094	Aureole 3	Fr/SZU	09 21.55	1000	406-2001	82.5	109.5	-	
-095	Kozmosz 1310	SZU	09 23.34		477-518	65.8	94.6	-	
-096	SBS 2	USA	09 24.96	550	34288-35932	0.3	1401.7	-	
-097	Kozmosz 1311	SZU	09 28.88		463-519	83.0	94.5	-	
-098	Kozmosz 1312	SZU	09 30.33		1493-1505	82.6	112.0	-	
-099	Kozmosz 1313	SZU	10 01.38	6300	206-291	70.4	89.5	81 10 15	V
-100A	SME	USA	10 06.48	437	538-542	97.5	95.5	-	
-100B	UOSAT	USA	10 06.48	52	538-541	97.5	95.5	-	
-101	Kozmosz 1314	SZU	10 09.45	6300	214-237	82.3	89.0	81 10 22	V
-102	Raduga 10	SZU	10 09.71		35932-35932	0.1	1443.5	-	
-103	Kozmosz 1315	SZU	10 13.96	2500	627-667	81.2	97.7	-	
-104	Kozmosz 1316	SZU	10 15.39	6300	209-385	70.4	90.5	81 10 29	V
-105	Molnyija 3S	SZU	10 17.25	1500	618-40648	62.8	736.3	-	
-106	Venyera 13	SZU	10 30.26					-	
-107	IMEWS 12	USA	10 31.40					-	
-108	Kozmosz 1317	SZU	10 31.96	1250	584-40163	62.9	725.7	-	
-109	Kozmosz 1318	SZU	11 03.55	6700	172-353	67.1	89.8	81 12 04	V
-110	Venyera 14	SZU	11 04.23					-	

Sorsz.	N é v	Ország	Start	Tömeg	Pálya	i	Per.	Ker.vége	Megj.
-111	STS 2 /Columbia F2/	USA	11 12.63	68800	253-262	38.0	89.6	81 11 14	V, 2E
-112	Kozmosz 1319	SZU	11 13.40	6300	209-377	70.4	90.4	81 11 27	V
-113	Molnyija 1BC	SZU	11 17.65	1000	441-39136	62.8	702.0	-	-
-114	RCA Satcom 3R	USA	11 20.07	1078	35206-35690	0.8	1418.8	-	-
-115	Bhaskara 2	India/SZU	11 20.36	444	520-542	50.6	95.2	-	-
-116A	Kozmosz 1320	SZU	11 28.75	40	1482-1638	74.0	117.3	-	-
-116B	Kozmosz 1321	SZU	11 28.75	40	1482-1635	74.0	117.3	-	-
-116C	Kozmosz 1322	SZU	11 28.75	40	1483-1631	74.0	117.3	-	-
-116D	Kozmosz 1323	SZU	11 28.75	40	1483-1627	74.0	117.2	-	-
-116E	Kozmosz 1324	SZU	11 28.75	40	1482-1623	74.0	117.2	-	-
-116F	Kozmosz 1325	SZU	11 28.75	40	1483-1619	74.0	117.1	-	-
-116G	Kozmosz 1326	SZU	11 28.75	40	1485-1617	74.0	117.1	-	-
-116H	Kozmosz 1327	SZU	11 28.75	40	1486-1609	74.0	117.1	-	-
-117	Kozmosz 1328	SZU	12 03.49		637-665	82.5	97.8	-	-
-118	Kozmosz 1329	SZU	12 04.41	6300	232-264	65.0	89.5	81 12 18	V
-119	Intelsat 5 F-3	USA	12 15.98	1870	35676-36014	0.3	1439.0	-	-
-120	Radio 3,4,5,6,7,8	SZU	12 17.45		Kb 1700-1800	83.0	119.0	-	6 hold közel azonos pályán
-121	Kozmosz 1330	SZU	12 19.50	6700	168-379	70.4	90.0	-	-
-122A	MARECS 1	ESA	12 20.06	497	35640-35724	2.3	1430.7	-	-
-122B	CAF 4	ESA	12 20.06	217	236-35820	10.5	632.3	-	-
-123	Molnyija 1BD	SZU	12 23.56	1000	484-38960	63.0	699.4	-	-